

E-SPACE PRIROČNIK

EKOŠOLA SPODBUJA KROŽNO GOSPODARSTVO

NAMEN PRIROČNIKA

**UČNI
PRIPOMOČEK**

**UČNE
PRIPRAVE/
AKTIVNOSTI**

**IZOBRAŽEVANJE
O KROŽNEM
GOSPODARSTVU**

**OZAVEŠČANJE
OTROK -
OPISMENJEVANJE**

**POVRATNE
INFORMACIJE**

6

UČNIH UR

("načrtov" za
izvajanje aktivnosti s
skupino/skupinami
učencev)

Po skrivnostni poti!
Postani detektiv!

Učni
1
načrt

Opredelitev načel krožnega
gospodarstva

Učni
2
načrt

Krožno gospodarstvo v dejanjih!

Učni
3
načrt

Načrtujmo naravno!

Učni
4
načrt

Vpliv izdelkov na okolje

Učni
5
načrt

Krožnost na domačem
dvorišču

Učni
6
načrt

UČNA URA	VSEBINA IN CILJI
1. PO SKRIVNOSTNI POTI; POSTANI DETEKTIV	<p>Ocena življenjskega kroga izdelka - učenci/dijaki prepoznajo različne materiale, vplive na okolje, preučijo življenjski krog določenega izdelka.</p>
2. OPREDELITEV NAČEL KROŽNEGA GOSPODARSTVA	<p>Učenci/dijaki spoznajo razlike med linearnim in krožnim gospodarstvom; razumejo, da v naravi zaradi krožnega toka ni odpadkov; raziskujejo KG.</p>
3. KROŽNO GOSPODARSTVO V DEJANJIH	<p>Učenci/dijaki preučijo nekaj primerov krožnega gospodarstva (Lucart...); seznanijo se s ključnimi načeli krožnega gospodarstva.</p>
4. NAČRTUJMO NARAVNO	<p>Učenci/dijaki spoznajo pomen biomimikrije - iskanje trajnostnih rešitev s posnemanjem vzorcev v naravi.</p>
5. VPLIV IZDELKOV NA OKOLJE	<p>Učenci/dijaki spoznajo faze življenjskega kroga izdelka in analizirajo različne vhodne in izhodne tokove v vsaki fazi.</p>
6. KROŽNOST NA DOMAČEM DVORIŠČU	<p>Učenci/dijaki razmišljajo o izdelkih, ki jih dnevno uporabljajo: surovina in vir - čas potreben za obnovo (ali lahko tem izdelkom podaljšajo življenjsko dobo).</p>

2 UČNI URI (ukrepi za celotno ustanovo)

Akcijski načrti za šolo

Učni
načrt
7

Naredimo to!

Učni
načrt
8

1. Pomembna je usklajenost celotne ustanove - pripravimo **AKCIJSKI NAČRT ZA ŠOLO** in tako zagotovimo, da bo šola usklajena s krožnim gospodarstvom (ukrepi na različnih področjih: hrana, odpadki, papir, ozelenjevanje, prevoz, voda ...)

2. **NAREDIMO TO!** - Sledimo akcijskemu načrtu in zastavljenim ciljem (ob koncu naredimo pregled in predstavitev učinkov zastavljenih ukrepov)

OBLIKOVALSKI IZZIV

Naredimo bolje –
oblikujmo za krožno gospodarstvo!

Učni
načrt
9

Načrtujmo preoblikovanje katerega koli izdelka ali storitve za pospeševanje krožnega gospodarstva.

POVEZOVANJE AKTIVNOSTI Z METODOLOGIJO SEDMIH KORAKOV

**POVEZOVANJE
S
CILJI
TRAJNOSTNEGA
RAZVOJA**

ZASNOVA UČNE URE

NAMEN AKTIVNOSTI

UČENCI/DIJAKI SPOZNAJO, DA SE ZA IZDELKE UPORABLJA RAZLIČNE VIRE IN DA SE USTVARJAJO ODPADKI.

RAZMIŠLJAJO, KAJ BI LAHKO SPREMENILI PRI IZDELKU, DA BI IZBOLJŠALI NJEGOV VPLIV NA OKOLJE.

AKTIVNOST

S POMOČJO DELOVNEGA LISTA PRIPRAVIJO **OCENO ŽIVLJENJSKEGA KROGA** ZA DOLOČEN IZDELEK:

- pregledajo iz katerih materialov je izdelek,
- iz koliko različnih delov/kosov je,
- kakšna je embalaža,
- kakšen prevoz je potreben,
- koliko časa lahko izdelek uporabljamo,
- kaj se zgodi z izdelkom, ko ga ne uporabljamo več.

Povezave s cilji
trajnostnega
razvoja

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE
IN INFRASTRUKTURA

12 ODGOVORNA PORABA
IN PROIZVODNJA

13 PODNEBNI
UKREPI

14 ŽIVLJENJE
V VODI

15 ŽIVLJENJE
NA KOPNEM

Po skrivnostni poti! Postani detektiv!

GLEDE NA TOČKOVNIK V DELOVNEM LISTU SE PRIPRAVI ANALIZA VPLIVA NA OKOLJE.

NA KONCU IŠČEJO REŠITVE, KAKO BI LAHKO IZBOLJŠALI IZDELEK, DA BI ZMANJŠALI ŠTEVILO TOČK - VPLIV NA OKOLJE.

Povezave s cilji trajnostnega razvoja

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE IN INFRASTRUKTURA

12 ODGOVORNA PORABA IN PROIZVODNJA

13 PODNEBNI UKREPI

14 ŽIVLJENJE V VODI

15 ŽIVLJENJE NA KOPNEM

Analiza vpliva

Seštej točke za izdelek in določi njegov splošni vpliv na okolje:

Korak	Točke	
1) vrsta surovine		☐
2) plastika ali kovine, ki jih vsebuje izdelek		☐
3) različni deli/kosi izdelka		☐
4) embalaža in oznaka s ceno		☐
5) prevoz		☐
6) uporaba izdelka		☐
7) odlaganje med odpadke: deli izdelka iz plastike ali kovine		☐
Skupno število točk:		

NAMEN AKTIVNOSTI

UČENCI/DIJAKI SPOZNAJO
RAZLIKE MED LINEARNIM
IN KROŽNIM
GOSPODARSTVOM.

RAZISKUJEJO
ŽIVLJENJSKO POT
DOLOČENEGA IZDELKA.

Povezave s cilji
trajnostnega
razvoja

Linearno gospodarstvo

Vzemi
↓
Naredi
↓
Uporabi
↓
Zavrzi

Gospodarstvo recikliranja

Vzemi
↓
Naredi
↓
Uporabi
↓
Zavrzi

Recikliraj ↔ Naredi ↔ Uporabi ↔ Zavrzi

Krožno gospodarstvo

Vzemi
↓
Naredi
↓
Uporabi
↓
Zavrzi

Recikliraj ↔ Naredi ↔ Uporabi ↔ Zavrzi

Popravi ↔ Ponovno uporabi

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE
IN INFRASTRUKTURA

11 TRAJNOSTNA MESTA
IN SKUPNOSTI

12 ODOGOVORNA PORABA
IN PROIZVODNJA

13 PODNEBNI
UKREPI

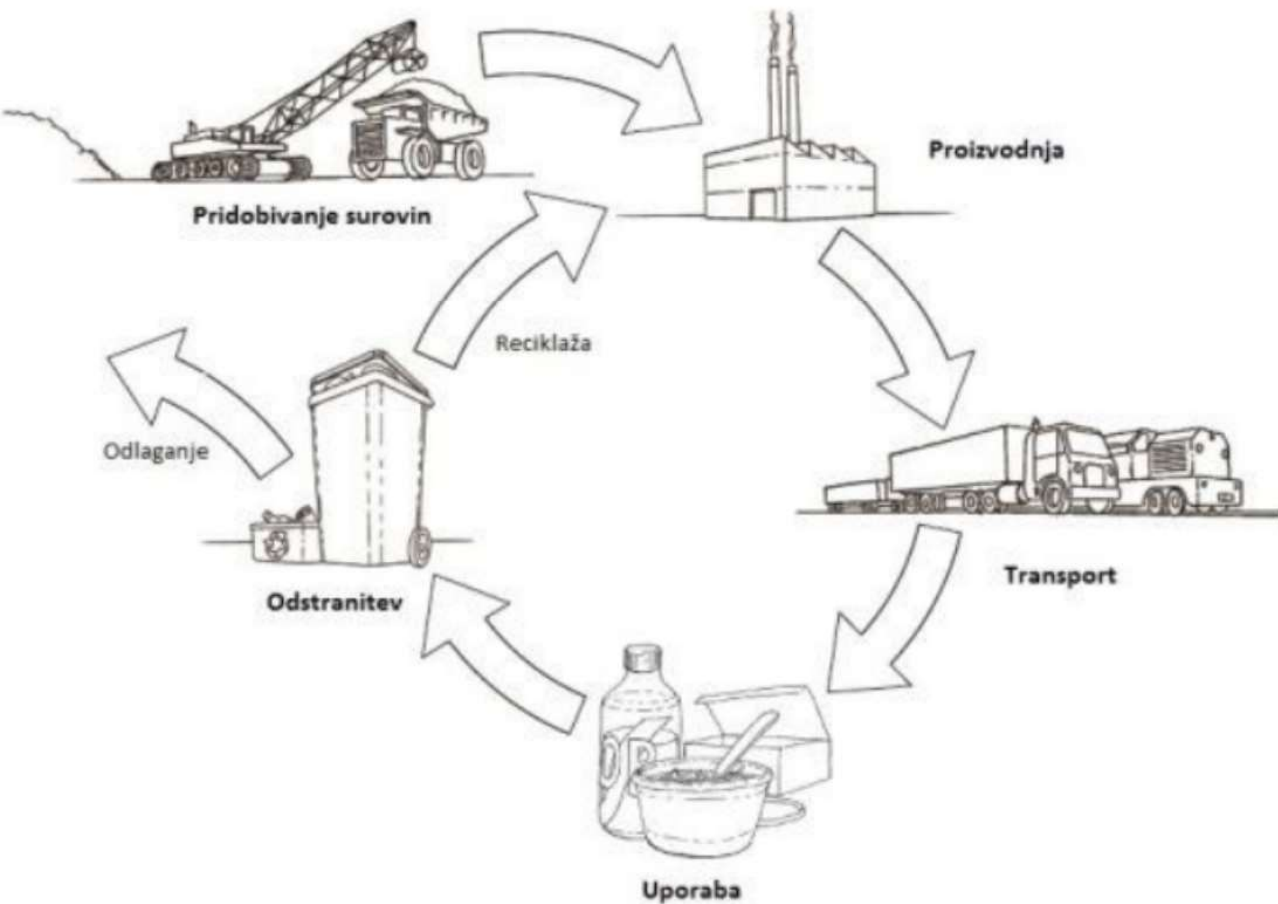

Opredelitev načel krožnega gospodarstva

FAZE ŽIVLJENJSKEGA CIKLA

Povezave s cilji trajnostnega razvoja

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE IN INFRASTRUKTURA

11 TRAJNOSTNA MESTA IN SKUPNOSTI

12 ODGOVORNA PORABA IN PROIZVODNJA

13 PODNEBNI UKREPI

- SESTAVIJO ZGODBO O ŽIVLJENJU IZDELKA - je linearna ali krožna?

- IŠČEJO VPLIVE NA OKOLJE V VSEH FAZAH ŽIVLJENJSKEGA KROGA.

NAMEN AKTIVNOSTI

UČENCI/DIJAKI ANALIZIRAJO RAZLIČNE PRIMERE PODJETIJ, KI SO V SVOJE POSLOVANJE VKLJUČILA NAČELA KROŽNEGA GOSPODARSTVA.

1. HIGIENA ZA TRAJNOSTNI SVET!

Podjetje **Lucart Group** - krožno gospodarstvo za papirnate robčke s programom reickliranja (Tetra Pak).

2. NAPOLNITE JIH VEDNO ZNOVA - NESKONČNA ZANKA!

Podjetje **TerraCycle** - sistem Loop: izdelki za vsakodnevno uporabo na podlagi modela brez odpadkov (ponovno polnjenje embalaže).

3. ETIKA V PAMETNEM TELEFONU!

Podjetje **Fairphone** - izdelujejo telefone, ki ne vsebujejo konfliktnih materialov, so etični in trajnostni.

4. S KOLESOM DO TRAJNOSTI!

Podjetje **Buddha Bikes** - vsa kolesa, ki jih prodajajo, so obnovljena rabljena kolesa.

5. TRAJNOST SE ZAČNE OB ROJSTVU!

Podjetje **Vigga** - izposoja oblačil za dojenčke; ko so ponošena, jih predelajo v nove izdelke.

6. GRDA ŽIVILA - NESMISELNI ODPADKI!

Podjetje **GRIM** - dostava zabojčkov s sadjem in zelenjavo, ki so nepopolnega videza in predstavljajo presežek izdelkov.

1 ODPRAVA REVŠČINE

2 ODPRAVA LAKOTE

8 DOSTOJNO DELO IN GOSPODARSKA RAST

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE IN INFRASTRUKTURA

11 TRAJNOSTNA MESTA IN OKOLNOSTI

12 ODGOVORNA PORABA IN PROIZVODNJA

13 PODNEBNI UKREPI

PROCES OBNOVE

PRIMERI AKTIVNOSTI

NAMEN AKTIVNOSTI

UČENCI/DIJAKI SPOZNAJO,
KAKO **BIOMIMIKRIJA**
POMAGA PRI USTVARJANJU
IN OBLIKOVANJU IZDELKOV,
KI SO IZDELANI ZA
DOLGOTRAJNO UPORABO
IN IMAJO KAR NAJMANJŠI
VPLIV NA OKOLJE.

Iščejo posebne značilnosti rastlin ali živali,
ki so bile navdih za izdelavo določenega
izdelka.

Načrtujmo naravno!

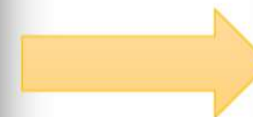
Panj

Stavba

List vodne rastline

Vodoodbojni material

Repinec

Velkro trak

Povezave s cilji
trajnostnega
razvoja

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE
IN INFRASTRUKTURA

13 PODNEBNI
UKREPI

NAMEN AKTIVNOSTI

UČENCI/DIJAKI ANALIZIRAJO
**VHODNE IN IZHODNE
TOKOVE** V VSAKI FAZI
ŽIVLJENJSKEGA KROGA
IZDELKA
(lahko združimo z učno uro
št. 2)

Delovni list za analizo vhodnih in izhodnih tokov

Vhodni tokovi	Postopek	Izhodni tokovi
materiali	načrtovanje izdelka	glavni izdelek
energija	pridobivanje materialov/ obdelava/pridobivanje virov	soizdelki
voda	izdelava izdelka	emisije v zrak

Po opravljeni analizi iščejo spremembe, ki bi jih lahko naredili v življenjskem krogu izdelka, da bi lahko zmanjšali njegov vpliv na okolje; razmišljajo o vplivu, ki ga imajo izdelki na okolje v posamezni fazi življenjskega kroga.

Povezave s cilji
trajnostnega
razvoja

11 TRAJNOSTNA MESTA
IN SKUPNOSTI

12 ODGOVORNA PORABA
IN PROIZVODNJA

13 PODNEBNI
UKREPI

NAMEN AKTIVNOSTI

UČENCI/DIJAKI PREUČIJO IZDELKE, KI JIH **DNEVNO** NAJVEČ **UPORABLJAJO**.

PREPOZNAJO VIRE, KI SO POTREBNI ZA IZDELAVO.

UGOTAVLJAJO, KAKŠEN ČAS JE POTREBEN, DA SE VIRI OBNOVIJO.

ANALIZIRAJO, KAJ SE ZGODI S PREDMETI PO UPORABI.

Izdelek	Vir	Čas, potreben za obnovo

Učenci/dijaki naj razmišljajo, kakšne vplive imajo ti predmeti na družbo in okolje - vplivi med pridobivanjem, proizvodnjo, uporabo in pri odlaganju med odpadke.

Povezave s cilji trajnostnega razvoja

11 TRAJNOSTNA MESTA IN SKUPNOSTI

12 ODGOVORNA PORABA IN PROIZVODNJA

01 **Zavrni**
(angl. refuse)

02 **Zmanjšaj**
(angl. reduce)

03 **Ponovno uporabi**
(angl. reuse)

04 **Popravi**
(angl. repair)

05 **Obnovi**
(angl. refurbish)

06 **Ponovno izdelaj**
(angl. remanufacture)

07 **Spremeni namen**
(angl. repurpose)

08 **Recikliraj**
(angl. recycle)

09 **Pridobi energijo**
(angl. recover)

**"Če ni mogoče zmanjšati količine virov in materialov,
če izdelka ni mogoče ponovno uporabiti, popraviti, zgraditi na novo, obnoviti,
ponovno dokončati, ponovno prodati,
reciklirati ali kompostirati,
ga je treba omejiti, preoblikovati ali odstraniti iz proizvodnje."**

(Pete Seeger)

Izvajanje učnih ur in povratne informacije

Vsebine - povezovanje s projekti:

- Ne zavrzi oblek, ohrani planet
- Odpadkom dajemo novo življenje
- Eko-paket
- Ekošola meri odtis CO₂/Kalkulator CO₂
- Mlekastično! Izberem domače

- Mladi poročevalci za okolje
- Ekokviz za OŠ in SŠ

Povratne informacije:

- **Predloga za poročilo in komentar o učni uri:**

www Ekošola/Projekti/2020-2021/ E-SPACE – Gradiva

(<https://ekosola.si/krozno-gospodarstvo-e-space-20-21/>)

Časovnica

- do **aprila 2021**

G-drive (povezava po e-pošti)

- Poročilo - obrazci, sezname

Hvala za pozornost in sodelovanje!

Več - www.ekošola.si/Projekti/2020-2021/ E-SPACE

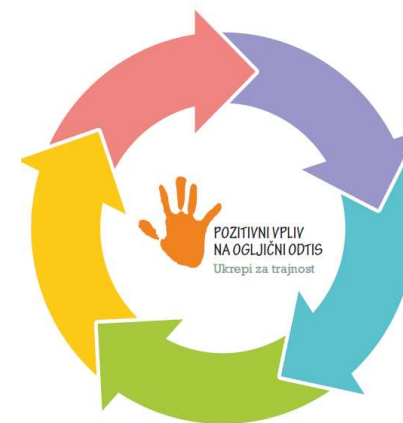
(<https://ekosola.si/krozno-gospodarstvo-e-space-20-21/>):

- Predstavitve
- Obrazci in predloge (povratne informacije o učnih urah)
- Seznam spletnih virov
- Predlogi za delo od doma

Info, dodatna vprašanja:

gregor.cerar@ekosola.si

lucija.marovt@ekosola.si

Uspešno
zaoKROŽeNO delo!

